

סיפורים נפלאים פרשת בשלח

"ויבקעו המים" (יד, כא)

כשעמדו ישראל על הים, היו שבטים מנצחים זה עם זה, זה אומר אני יורד תחלה לים וזה אומר אני יורד תחלה לים... קפץ נחשון בן עמינדב וירד לים תחלה (סוטה לז ע"א).
בחול המועד פסח כנס אברך לבית כנסת בין מנחה למערב. הגבאים הבחינו בו ומיד פנו אליו בבקשה שידרוש דרשה קצרה לפני הציבור. סרב הלה ואמר: "לא איש דברים אנכי...".
הגבאים לא ויתרו, הפצירו בו עד שנעתר לומר כמה מלים. העלוהו אחר כבוד אל ה'בימה' והוא פתח ואמר כך:
"רבות! עוד כמה ימים יחול 'שביעי של פסח', בו קוראים אנו בתורה את פרשת קריעת ים סוף. נתבונן מעט מה ארע שם.
"כולם ודאי יודעים כמה נורא היה מצבם של עם ישראל באותה עת. מאות אלפי יהודים צועדים עם נשותיהם וילדיהם הקטנים, מאחוריהם שועטים מיליוני פרשים מצריים, ולפניהם - ים סוף. אין לאן לברוח!

להטביע תינוקות ישראל ביאור, משום שכבר נשבע הקדוש ברוך הוא שאינו מביא מבול לעולם (בראשית ט, יא) - ולא הבין שהקדוש ברוך הוא לא צריך להביא עליו מבול להטביעו, אלא הוא יכנס לים סוף מרצונו, ידהר לקראת אובדנו!
דוגמת מה שמספרים, שגביר אחד תמה באזני ה"חפץ חיים" זצ"ל: "אומרים שהקדוש ברוך הוא יכול לרושש ולהעשיר ברגע אחד. אצלי, איני רואה כיצד: יש לי אחוזות ונחלאות, יש לי בתי חרושת ומניות, יש לי השקעות בחוץ לארץ ופקדונות בבנקים. בשלבים, יתכן חלילה. אבל ברגע אחד, כיצד?" חייך ה"חפץ חיים": "טוען אתה שבלתי אפשרי ליטול ממך כל הונך ברגע אחד, ניחא. אבל אפשר ליטול אותך מהונך ברגע אחד" - והגביר החויר. זה, לא עלה בדעתו... פרעה טען שהקדוש ברוך הוא נשבע שלא יביא עוד מבול מים לעולם, ולכן מחוסן הוא מפני עונש במידה כנגד מידה על הטבעת ילדי ישראל ביאור. ניחא, אבל אותך יכול להביא לתוך המים - על כך לא חשב...

"באותם רגעים נצרך מעשה של מסירות נפש שיציל את עם ישראל ויגרם לכך שהים יבקע. ללא מעשה של מסירות נפש - לא היו יכולים להנצל!

"וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים וגו'

אז ישיר משה ובני ישראל" (יד-ל, טז-א)

יש להבין, מדוע חיכו בני ישראל עד עתה ולא אמרו שירה בזמן שקיבלו המצרים את עשר המכות. הדבר יובן על-פי משל: לאחד שהיה בבשרו כיב של מוגלה, והרופא קבע שיש לחפור בבשר החי ולהוציאה. מובן, שהדבר כרוך בכאבים עזים, ואי אפשר לעשותו בפעם אחת. בכל יום היה הרופא בא, חותך מעט, ומחליף את התחבושות. בכל יום היה החולה מתחנן לפניו שירפה ממנו ולא יכאיב לו עוד, ובכל פעם היה הרופא מנחמו: "הנה אנו מסיימים, הנה גמרנו", אבל למחרת היה בא וממשיך במלאכתו, עד שהחולה פסק להאמין לו, שיהיה סוף וקץ לעינויו ומכאובו. יום אחד ראה הרופא שהפצע מנוקז כולו, הולך ומחלים, והיום יהיה הטיפול האחרון. ביקש לשמח את לב החולה, ואמר לו: "היום הוא באמת היום האחרון", וכדי שיאמין לדבריו, שבר לעינויו את סכין הניתוחים. כך היו בני ישראל משועבדים במצרים, וראו את המכות נחתות על המצרים, ועדיין לא נגאלו. כאשר כבר יצאו ממצרים, רדפו אחריהם המצרים להחזירם. ועל כן, כשחצו את ים סוף, עדיין היה בליבם חשש: "כשם שאנו יוצאים מצד זה, כן המצרים יוצאים מצד אחר", ויחזרו להשתעבד. רק כאשר ראו את מצרים מת על שפת הים, ידעו שגאולתם הושלמה ושוררו את השירה.
(בן איש חי)

"היה שם יהודי אחד" - ממשיך הדרשן - "בשם גרשון בן עמינדב... כל הקהל מתחיל ללחוש 'נחשון בן עמינדב', אבל מיודענו הדרשן עושה עצמו כאינו שומע וממשיך לתאר במלים ציוריות את התלבטויותיו הקשות של גרשון בן עמינדב, מה עליו לעשות בעת הזו: מצד אחד נצרך מעשה של מסירות נפש לקפץ למים, מצד שני - מה יהיה על אשתו וילדיו הקטנים, מי ידאג להם כאשר ימות בטביעה? ואף על פי כן, החליט גרשון בן עמינדב, יש למסור נפש, בלי להתחשב בשקולים אחרים כלל!
בינתיים נגשים לגבאי מתפללים זועמים והטיחו בו: "הרי היהודי אמר שאינו איש דברים, למה לחצת עליו לעלות לדבר?...!"
"ובכן" - המשיך הדרשן - "היה ברור לו שללא מסירות נפש לא יזוז דבר. החליט אפוא גרשון בן עמינדב שהוא קופץ לתוך המים. אלא שלהפתעתו המרובה, את מי הוא פוגש שם? את נחשון בן עמינדב שהקדימו בכמה רגעים..."
"אם לא היה נחשון מקדים את גרשון - עד היום היה הנס נקרא ע"ש גרשון!"

"כך מפסיד אדם זכות עולמית של קידוש ה' בעקבות השתהות ותהיות" - סיים הדרשן. "כשיש לך רעיון טוב - הזדרז לקפץ ולבצע אותו מיד. קנה את עולמך לפני שיקדימוך אחרים!"

"וירא ישראל את היד הגדולה אשר עשה ה'

במצרים ויראו העם את ה'" (יד, לא)

בני ישראל ראו את קשיחות לבו וקשיות ערפו של פרעה, את התפתלויותיו, את הפכפכנותו ואת המכות שהביא עליו בעקשנותו, ולמדו את הלקח, ויראו את ה'. הם לא אמרו:

"וירדפו מצרים ויבאו אחריהם כל סוס פרעה"

רכבו ופרשיו אל תוך הים" (יד, מג)

בשעתו, כשבקש פרעה לאבד את ישראל, נאמר: "הבה נתחכמה לו" (שמות א, י), ואמרו בגמרא (סוטה יא ע"א) שבקש להתחכם למושיעם של ישראל, לקדוש ברוך הוא. ידע שמשפטיו מידה כנגד מידה (סוטה ח ע"ב), ולפיכך גזר

לעיי"נ

הרה"צ פנחס בן ר' בנימין ביוש
רוזנבוים זצוק"ל - כ"ו בניסן

סיפורים נפלאים פרשת בשלח

אמתיים. השטרות שנתנו לו אכן היו אמיתיים ועל כן עברו את מבחן הבנק והחלפן.

הסיפור הגיע לגדולי המוסר שאמרו על כך: איך ייתכן שאותו אדם לא ניסה להכחיש את דברי השוטרים לאמור: "אלו שטרות אמיתיים"? התשובה היא: חוסר אמונה! הנגב האמין שהשטרות מזוייפים, ולפיכך לא ניסה לטעון כך.

לו היה מאמין בכל ליבו, לא היה בורח, ולא היה מפסיד את כספו. 'ויאמינו בה' - אמונה שהיא אמונה מוחלטת ללא סייג, והבוטח בה' - ביטחון בכל מצב - 'חסד יסובבנו'.

(מפי הרב יגאל בראון - מובא בספר אמונה שלמה)

"למען אנחנו הילך בתורתי" (טז, ד)

הנה הנסיון אינו אלא דמיון, הסביר זאת הסבא מנובהרדוק זצ"ל בדרך משל. בדרך הלוכו ביום השבת, נתקל אדם במטבע נוצצת אשר נראתה לו כמטבע של זהב. מיד החל לחקור אחרי היתרים שונים כדי לטלטלה, אף על פי שהיא מוקצה, כי הוא חפץ מאד ליזכות במציאה זו. והנה, הזדמן למקום חלפן מומחה, בקי בטיבן של מטבעות, הוא התבונן במטבע וקבע באופן ברור על פי ראייה, שאין מטבע זה אלא אסימון שאין לו כל ערך. מיד רווח לו למוצא והוא הסתלק מן המקום. הנסיון שהיה לו לפני שעה קלה נעלם מיד לנוכח דבריו של המומחה. כך גם נסיונות העולם הזה, הנסיון קיים כל עוד אנו סבורים שאמנם מטבע זהב מונח לפנינו. בשעה זו תבער בנו אש היצר ונחפש היתרים שונים ומשונים כדי להתיר לנפשנו את תאוותיה. לעומת זאת, אם נסיר את המסווה מעל פני היצר, ונוכח לעצמנו ולזולתנו שכל הנסיונות הינם דמיון ותו לא. אם נחדיר ללבנו שמטבע הזהב אינה אלא אסימון נוצץ ואין לה כל ערך, מיד כל הנסיונות יעלמו ודרכנו תהיה סלולה לפנינו כמישור להתעלות רוחנית ולעליה בדרך ה'. (קובץ "למען אנחנו")

"ונחנו מה" (טז, ז)

גדול הנאמר במשה ואהרן יותר ממה שנאמר באברהם, דאילו אצל אברהם כתיב ואנכי "עפר ואפר" ואילו במשה ואהרן כתיב "ונחנו מה".

הגדלות היא בכך, שאברהם אמר זאת להקב"ה, ונגדו יתברך אין מציאות לשום אדם, אבל משה ואהרן אמרו "ונחנו מה" נגד ישראל, שהם כאין וכאפס נגד ישראל, ובאמת הם היו הגדולים והחשובים שבישראל, וזה מעלתן וגדולתן. (כתב סופר).

אצל ר' יהונתן אייבשיץ מפראג, עמד ביום הכיפורים יהודי אחד והתפלל בשברון לב, "עפר אני בחיי ק"ו במיתתי" וכעבור שעה קלה, בשעה קריאת התורה שמע הרב כיצד יהודי זה מתקוטט עם הגבאי בדבר עלייה לתורה שלפי דעתו אינה לפי כבודו, ואומר לו: היודע אתה מי אני? ניגש אליו הרב ואמר לו: הלא זה עתה אמרת "עפר אני" השיב והיהודי, אמנם כן, כנגד הקב"ה אני עפר ואפר, אבל כנגד "הגבאי הזה" מי הוא ומה הוא? וזה ההבדל כאן, אברהם אמר כך כנגד הקב"ה, ואילו משה ואהרן אמרו זה

נגד המתלוננים.

(אמרי חן)

פרעה הוא מפלצת, שטן בדמות אדם. פרעה הוא רשע, לבו לב אבן. אין מביאים ממנו ראייה, אין למדים ממנו גזירה שוה. אין לנו עמו מאומה. הם לא אמרו כך, כי ידעו, שפרעה אף הוא אדם על חולשותיו ועל הרוע שבו. וכשם שחייב אדם לומר: מתי יגיעו מעשי למעשי אבותי אברהם יצחק ויעקב, כמו כן חייב הוא לפחוד שמא יגיעו מעשיו למעשי פרעה.

על מי שאינו סבור כך, נשא הגאון הצדיק רבי יהודה ליב חסמן זצ"ל את משלו, משל לתלמיד במכללה לרפואה, שצפה בגדולי הרופאים, אשר התכנסו סביב גוייתו של נפטר. הלה חלה במחלה אנושה, וקיבל תרופה נסיונית. התרופה לא הצילה את חייו, יתכן שלא היה בה ממש, יתכן שניתנה במועד מאוחר מדי או במינון קטן מדי, ועתה נקבצו סביב גופתו וערכו בה ניתוח. והנה בשורה. הוברר, שהתרופה החלה לפעול את פעולתה, רישומה ניכר היטב. יש לשנות את המינון, ונשקף סיכוי להדביר את המחלה. שאל הסטודנט: "מי היה הנפטר". אמרו לו: "אסיר מבית הכלא, שהיה שפוט למאסר עולם". קרא הסטודנט: "ומפושע נתעב זה תלמדו לגבי אנשים גוונים וישרים, הלא תבושו להביא ממנו ראייה, ללמוד ממנו גזירה שוה". לעגו לו והסוהו: "דום, אויל, הלא תדע כי כל בני האדם בכל הארצות, ובכל הדורות לבנים ושחורים, צהובים ואדומים שווים הם בתכונת גופם ותולדתם, וניתן ללמוד וחובה ללמוד מן הפרט על הכלל". הוא הדין לעניינינו, יכול כל אדם להיות כמשה, ויכול כל אדם להבדיל להיות כפרעה. כי זה כמו זה בני אדם היו, ושניהם מחייבים את כולם. זה ללמוד הימנו ללכת באורחותיו, וזה לברוח מדרכיו כמפני אש. (אור יהל, שערי ארמון)

"ויאמינו בה' ובמשה עבדו" (יד, לא)

"והבוטח בה' חסד יסובבנו" (תהילים לב, י).

את הסיפור הבא סיפר הסבא מנובהרדוק: בוורשא היתה קבוצת רמאים ונוכלים שפעלה באופנים שונים לרמות אנשים ולקחת מהם כסף במרמה. הם נגשו לאדם תמים וכך הציעו לו: "יש לנו עסקה מפתה ורווחית עבורך. יש לנו מכונה המייצרת שטרות מזוייפים בצורה מדוייקת. אתה תקבל מאתנו מאה אלף דולר מזוייפים ותן לנו בתמורה שלושים אלף דולר אמיתיים. תוכל גם לבדוק בבנק כמה גבוהה רמת הדייק". על אתר הסכים האיש, בדק את דבריהם, והפקיד בבנק את השטרות מיידית ללא היסוס. לאחר בדיקה זאת שהיתה מוצלחת, שמח האיש בעסקה. ליתר ביטחון, ביקש לבדוק גם אצל חלפן את רמת הדייק. הכל היה תקין להפליא והוא הסכים לבצע את העסקה. הוא נתן להם שלושים אלף דולר אמיתיים ונתנו לו בתמורה מאה אלף דולר מזוייפים. הוא שמח מאוד, הלך לדרכו ועל כתפו התיק הגדוש בדולרים.

לפתע, נגשו אליו שני שוטרים ועצרו אותו, הם ביקשו לבדוק בתיקו ומצאו את השטרות המזוייפים. הוא נבהל וברח כל עוד נפשו בו. הם סגרו את התיק ורדפו אחריו. הוא ברח במהירות והפסיד את כספו. מי היו השוטרים? לא שוטרים היו אלא גנבים, שותפי הקבוצה הסמויים.

ומה השיגו בכך? שטרות